

NAPREJ

Glasi Socialistične stranke Jugoslavije.

Vsedelavski zlet Maribor 1923.

Za vsedelavskega zleta v Celju je padla misel velike prireditve, ki bi se naj vršila prihodnje leto. Gre za to, da pričnemo po precejšnjem premišljevanju nemudoma z delom za izvedbo te misli, ki je na najlepšem potu, da nam od same indolence zasmradi, če bomo še dolgo premišljevali. Nekateri stvari so tako nujne, da naravnost grešimo, če jih za-
držujemo. Naloga, organizirati vse potrebno za čim lepši uspeh novega zleta, je res ogromna, ampak na nas same pade krivda, če je ne rešimo, in škodo v tem slučaju bi istotako sami nosili, to je: celotno naše gibanje bi prišlo ob vse koristi, ki mu jih obeta konec. Toliko že vemo, da pomeni prihodnji vsedelavski zlet veliko manifestacijo za okrepitev naših organizacij, veliko sredstvo za razširjenje naše misli in prebuditev otrpnelih delavskih mas k sodelovanju v našem boju. Treba sedaj, da preidemo od tega, kar vemo, k dejanju.

V tem tiči razloček med celjskim vsedelavskim in prihodnjim zletom: Če se je v Celju še zgodilo, da je manifestiralo delavstvo po krajih, mora delavstvo drugo leto manifestirati po organizacijah. Ker do tega spoznanja smo se menda že dokopali, da šteje prav malo, če je v kakem kraju proletarska zavest močna ali šibka, da pa šteje vse, če je organizacija proletarske zavesti za vse kraje močna ali šibka.

V svrhu, da dosežemo s prireditvijo prve resnične socialistične olimpijade na Slovenskem zmagovit plus v prid našim organizacijam, sem napisal ta navodila. Mnogo jim bo treba še dostaviti, a to je delo prihodnjih dni. Glavno je, da vemo,

v čem si moramo biti najprvo na jasnem in kaj nam je treba najprvo ustvariti.

Kraj vsedelavskega zleta 1923.: V Celju smo se ločili z »nasvidenjem drugo leto v Mariboru!« V resnici je to mesto najbolj pripravno. Prvič imamo v njem proletarsko večino, ki si bo znala na svojih tleh izsiliti vse upravičene ugodnosti. Drugič je posebno važno, da ravno v največji kompaktni socialistični masi zbudimo močan čut za skupnost, kar bo dajalo pozneje celotni stranki vedno novih, svežih iniciativ. Tretjič ima Maribor pripravne terene za velike telovadne nastope, tekme, zborovanja itd.

Četrto leži prav srečno ob dveh glavnih progah, tik ob meji, kar gre v dobro posetnikom od one strani. Petič pa je tudi nam primerno, če pomislimo, da je okrog Maribora in njemu bližje kot pa, recimo, Ljubljani jedro socialističnih organizacij. — Če primerjamo glede teh točk druge slovenske kraje, vidimo, da jih zaenkrat nima noben vseh. Kakor hitro pa izvedemo tukaj akcijo v polnem obsegu, se bo tudi zanje marsikaj izpremenilo na boljše. Potem bomo lahko začeli misliti na Ptuj in Ljubljano; iz Slovenije, hrbtenice jugoslovanskega socialističnega telesa, pa bo treba pripraviti teren v ostalih delih države.

Čas: Za prireditev najpripravnejša doba se meni zdi prva polovica septembra. Že raditega, ker takrat ne moti več vročina. Vzemimo, da bomo rabili po določenem programu tri dni, tedaj bi predlagal 7., 8. in 9. september, 7. za lokalne in manjše prireditve, zborovanja

Izhaja razen pondeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168. Tel. int. št. 312. Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 12 Din, za inozemstvo 22 Din. Oglasi: prostor 1 × 55 mm 1 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

ter kot koncertni predvečer, 8. in 9. september (če pravilno računam sobota (praznik Marijinega rojstva!) in nedelja) pa za velike skupne prireditve, zborovanja, manifestacijski obhod, nastop telovadnih in športnih enot itd. Še iz drugih razlogov se mi zdi ta čas najugodnejši, n. pr. če pomislimo, da ni 11 mesecev nič preveč, da izvršimo vse priprave.

Končni uspeh je odvisen od začetnega dela. Gledati moramo, da postavimo zletu takšen temelj, da ga ne bo moglo ničesar več omajati. V čudežni ustanovi organizaciji je vsa skrivnost. Ž njo smo dosegli vse, kar smo hoteli in marsikaj težjega še, kot je ta olimpiada, samo če smo organizaciji dali tiste pravice, ki ji gredo.

Prva organizatorična nujnost je **vrhovni zletni odbor**, ki bi naj obstojal v jedru iz članov, stalno prebivajočih v tem mestu. V njem naj bi bile zastopane tudi vrhovne inštanice vseh strok našega gibanja. Vrhovni zletni odbor naj bi imel svojo stalno **zletno pisarno**. Njegovo delo bi bilo najtežavnejše, premnogovrstno, zato spadajo vani najdelavnejše glave, zmogljive oranziranja in dajanja iniciativ. Zavaljo hitrejšega in lažjega poslovanja naj bi si vrhovni zletni odbor delo razdelil po **odsekih**, čeprav bi se utegnilo zgoditi, da bi obsegal kak posamezni odsek enega samega človeka. Po možnosti v vsak odsek ljudi z znanjem v njegovi stroki! Navajam nekaj primerov, kakšno delo bi imeli posamezni odseki: Predvsem **nadzorovalni odsek**, ki bi naj pazil, da ne bo zastajanja v delu in nerednosti. Ima pravico, da na rednih sejah celotnega odbora predlaga odstranitev nedelavnih in škodljivih članov, brez sentimentalnosti, ker gre za veliko stvar, ne za majhne osebe.

LISTEK.

FR. ROJEC:

Pogovor.

»Z vami nižjimi državnimi nameščenici pa res delajo kakor svinja z mehonom! Nisem verjel, da vam skrčijo na tako pristranski način draginjske doklade. Znanci iz vaših vrst pa so mi povedali, da zdaj v resnici dobivajo draginjske doklade samo zase, za ženo in enega otroka. Kako je vendar mogoče, da si upajo vam, samo vam, napraviti tako strašno krivico?«

Tako me je nagovoril prijatelj, železniški poduradnik, ko sva se pred kratkim prvič zopet sešla v mestu, odkar so nas tako nesramno oskubili na družinskih draginjskih dokladah.

»Da, dragi prijatelj,« sem mu odgovoril. »Zgodilo se je, česar tudi jaz in nobeden naših tovarišev ni mogel spopetka verjati. Kako tudi! Saj smo vendar državni uslužbenci in država mora kot naša

delodajalka po svojih predstavnikih skrbeti za nas ter nam dati, kar neobhodno potrebujemo za življenje. Tako delajo v vseh kulturnih državah. In naša država je vendar, kakor se piše in govori, tako kulturna, napredna in zraven tega še bogata kot malokatera ali pa nobena druga! Zato nismo nikdar niti od daleč slutili, da se bomo morali kdaj ravno mi v tej državi boriti na življenje in smrt za najpotrebnejši kos kruha. Naše nenadno in neopravičeno skrčenje draginjskih dokladov pa jasno kaže, kaj vse je sedaj v naši državi mogoče, kar bi bilo drugje nemogoče. Seveda pri nas pa je mogoče le kaj strašansko nerodnega, nepremišljenega ali hudobnega. Toda na kaj dobrega, velikega ali občekoristnega zama čakamo! Skrčili so draginjske doklade nam najrevnejšim, a obenem so jih zaradi rastoče draginje zvišali poslancem in nekaterim visokim uradnikom. Kakor bi mi svoje potrebščine ceneje dobivali ali kakor bi se morali navaditi živeti ob zraku in vodi! Naše maksimiranje je res višek državne zmedenosti!«

»Tako škandalozno in naravnost zločinsko zatiranje nižjih državnih uslužbencev je, kakršnega svet še nikjer drugje ni videl dozdej! Ta slučaj jasno kaže, kako neresni, neuvidevni, nezreli in majhni ljudje vladajo našo državo!«

»Take in podobne državne škandale vidi tudi inozemstvo in to močno vpliva na padanje našega ugleda in našega denarja. Naša država se prišteva k zmagojočim državam, a s svojim denarjem se moramo loviti za premaganimi državami!«

»Kaj misliš, ali se v doglednem času izboljšajo te nezdrave in neznosne naše razmere?«

»Dokler bodo na krmilu današnji državniki, zama upamo na kako izboljšanje. To mnenje se je nam vsililo v mučnem boju zaradi odvzetih draginjskih dokladov. Rinili bodo s svojo slepoto in trmo naprej, ne zmeneč se, če se tudi država podere. Njim je bilo in bo prva in glavna stvar to, da zadostijo svojim osebnim in strankarskim strastem!«

»Prav tako delajo slabo vzgojeni tr-

Predlaga nove moči. Spodbuja. Ima pregled čez vse delo in pošilja poročila listom. Sklicuje seje. — **Gospodarski odsek** vodi zletno blagajno, sprejema prispevke, vodi račun o skupni hranilni akciji. — **Stanovanjski odsek** poizveduje za prenočišča in jih zasigura za vso dobo olimpiade; pazi, da ne bo odiranja. Išče možnosti, kako bi se dala dobiti prenočišča izven stanovanj. — **Prehranjevalni odsek** ima po priliki iste naloge kakor stanovanjski, samo z ozirom na prehrano. — **Odsek za prireditvene prostore.** — **Odsek za nadzorovanje priprav posameznih krajev, organizacij, društev, telovadnih enot itd.** — **Odsek za zvezo z inostranstvom.** Ta se mi zdi ravnotako važen kakor vsi drugi. Treba pomisliti na propagando ter informacijsko službo, ki jo bo vodil izven Slovenije. Moral bo stopiti v stik s socialističnimi organizacijami tujih držav in skrbeti za udeležbo njihovih zastopnikov. Iz Češkoslovaške, Nemčije, Avstrije, eventualno Italije nam je računati na udeležbo tamošnjih telovadnih enot! Znano je, da je švedska socialistična mladinska organizacija že opetovano iskala stikov z nami — zavoljo naše zanesenosti so se njeni poskusi doslej še vedno izjalovili. Sedaj imamo priliko, da to popravimo. Isto je s Francosko. Kaj pa Belgija! Tako bo precej dela, da stopimo pravočasno v stik z inostranstvom, o bratskem gibanju na Hrvaškem, v Srbiji itd. pa še treba ni posebe govoriti. — In končno **odsek za izdelavo programov**! Najmanj dva meseca pred prireditvijo moramo imeti do podrobnosti izdelano, kako se bo vršila. Treba bo iz tisoč predlogov izluščiti najboljšega. Zadnje tedne ne bo mogoče ničesar več spremeniti, če nečemo, da nastane pravcata babilonska zmešnjava. Prepričan sem, da bo navzočih do 50.000 ljudi — koliko dela, da organiziramo za to maso kader do zadnje malenkosti poučenih rediteljev!

(Konec prih.)

Politične vesti.

+ **Narodne socialce** boli, ker se je stranka otresla svojih neposlušnih članov. Boli jo pa zaradi tega, ker je računala na pomoč teh članov pri bližajočih se ljubljanskih občinskih volitvah. Stranka seveda nima z njimi nobenega opravka več. Narodni socialci so dali duška svoji onemoglosti s tem, da so v 223. številki svojega lista napisali na naš naslov epi-

masti otroci in kljubujoči konji. Zato pa tudi naš državni voz le prerad sihi v jarek!

»Tako je, prijatelj! Kaj pa to ti je znano, da so hoteli tudi vas železničarje maksimirati kakor nas?«

»Znana mi je ta nečedna nakana naših državnikov. Ali naši socialistični poslanci so jo takoj v kali zatrli in z odločnim nastopom zabranili njeno izpeljavo. Vsa čast in hvala jim! Kako, da se pa vam še dozda ni posrečilo s pomočjo vaših zastopnikov odpraviti že izvedeno maksimiranje? Saj ste vendar organizirani v »Osrednji zvezi javnih nameščenecv in vpokojencev« in ta zveza je menda vendar močna dovolj, da vas lahko uspešno zastopa in brani v vseh zadevah!«

»Dragi prijatelj, to je samo deloma resnično, zakaj v naši zvezi mi vse tako, kakor bi moralo biti. Zaradi rovarjenja nekaterih demokratskih članov je naš prvi predsednik odstopil, a njegov naslednik je v prvi vrsti delal za koristi uradništva in menda ni le slučaj, da se je ob času

gramček, ki pa je vrlo klavni. Pozna se mu, da je bilo grozdje previsoko.

+ **»Vidov dan«**, tednik jugofašistov v Novem Sadu je postal dnevnik, ker se »opaža silna potreba bojevitiga jugoslovanskega dnevnika«, zlasti še zaradi tega, ker so vsi drugi dnevniki mlačni in neizraziti.

+ **Proces proti dr. Vargi** in tovarišem v Subotici se bliža svojemu koncu. Kakor je znano, je dr. Varga obtožen večkrat v prid Madžarom. V Subotici pričakujejo s silnim zanimanjem razvoj senzacionalnega procesa.

+ **Ministrstvo za poljedelstvo in vode** je ugotovilo, da bo, po dosedanjih rezultatih žetve, ostalo okoli 100.000 vagonov žita za izvoz. Iz tega sledi, da bodo cene žitu morale pasti. Bomo videli, če se bo to res zgodilo. V Belgradu napovedujejo tudi dviganje dinarja.

+ **Ministrstvo za šume in rude** bo ustanovilo v Skoplju Rudarsko direkcijo, ki bi pripravljala dela za rudarsko eksploatacijo južne Srbije.

+ **Zemljoradniška stranka** ima svoj kongres v Banjaluki v dneh 27., 28. in 29. oktobra.

+ **Belgrajski politični krogi** poročajo o tajni bolgarski mobilizaciji z namenom ustvariti razpoloženje proti Bolgariji. Hoče se jim vojne, ker po njihovem mnenju še pre malo trpi delavno ljudstvo.

+ **Zavezniske vlade**, posebno pa Anglija, pritiska na našo vladu, naj pusti svoje nevtralnost stališče ter nastopi z oboroženo silo proti Turčiji. Položaj je resen, kar dokazuje tudi dejstvo, da je sprejel kralj Aleksander šefa generalnega štaba, generala Pešića v avdienco ter si dal poročati o stanju armade.

+ **Na Grškem** je nezadovoljno ljudstvo odstavilo kralja Konstantina, ki je nato brez sledu izginil. Vlado je prevzel prestolonaslednik Jurij. Položaj obvladujejo sedaj pristaši Venizelosa, ki so ga pozvali, naj se takoj vrne iz Pariza v domovino.

+ **Iz Aten** poročajo, da stoji v Traciji 100.000 mož grške armade pod poveljstvom generala Dusanisa. Te grške čete da so polne navdušenja ter da komaj čakajo, da se bodo spopadle s Turki.

+ **Kemal paša** je stavil zaveznikom dalekosežne zahteve, ki so pripravile zaveznike skoro do omedlevice. Kemalove zahteve se vjemajo z ruskimi zahtevami. Belgrajska vlada je že prejela rusko noto, v kateri pravijo Rusi, da pripada Cari-

njegovega predsedstva v »Osrednji zvezi« izvršilo naše nesrečno maksimiranje. To je dalo povod, da je odstopil tudi on. Zdaj imamo zopet svojega prvotnega predsednika, ki je obljubil našo ubogo ladjico privedi v varno zavetje...

Med tem pogovorom sva se približala hotelu »Union«. Pri vseh oknih so se videle debele okrogle glave raznih prijateljev in ljubljencev gospoda Kapitala.

Tovariš se je ustavil pred vhodom hotela in me povabil rekoč: »Pojdi z mano na kozarec vina ali piva, da se še kaj pogovoriva! Grevi dol v bolji proletarsko klet, kamor je rad zahajal tudi naš rajni Cankar. Doli se človek prav prijetno oddahne, pokrepča in pokramlja v primerni družbi. Tudi midva si imava še marsikaj povedati.«

Šel sem z njim. Naročil je pol litra bifeja in dve žemlji. Pomagal sem mu po svojih močeh pospraviti to skromno malico pod streho, med tem pa sem mu pripovedoval o zadnjih bojavih dogodkih v naši »Osrednji zvezi«, kar ga je kot

grač z morskimi ozirami in zafedem Turčiji in da se vzhodno vprašanje ne da rešiti brez Rusije, ki mora biti povabljen na orientsko konferenco skupno z Bolgarijo. Brez držav ob Črnem morju, da ne more biti rešen položaj na Balkanu.

+ **V Budimpešti** so zastavkali vozniški in pomagači, 70.000 po številu.

+ **Na Dunaju** se je vršilo povodom obletnice saintgermainskega mira veliko protestno zborovanje, ki se ga je udeležilo okoli 120.000 ljudi. Množice so pele »Deutschland, Deutschland über alles« ter zahtevale priključitev k Nemčiji.

+ **Avstrijski kovinarji** stojijo pred stavko, ker so podjetniki odklonili vse njihove zahteve. Stavkalo bo okoli 300 tisoč delavcev. Če vstojimo družine stavkajočih, bo prizadetih okoli en milijon ljudi.

+ **Avstrijska socialistična stranka** je protestirala proti bivanju Habsburžanov na Dunaju, ki jih je avstrijska oblast še pred kratkim izgnala.

+ **V Moravski Ostravi** bodo brzkone stopili v stavko rudarji.

+ **Na Lipskem** so udrli komunisti v mestni kino ter z orožjem v roki odnesli film, ki je predstavljal bedo, povzročeno po boljševikih. Resnica v oči bode, pravi narodni pregovor.

+ **V Bruxellesu** se bo vršila okoli 15. oktobra konferenca, na kateri bodo obravnavali o medzavezniskih dolgovih.

+ **II. internacionala** je priobčila manifest, v katerem protestira proti novi svetovni vojni, ki jo hočejo po vsej sili izzvati zavezniki v Orientu.

Dnevne vesti.

Skrčenje prometa potniških vlakov s 1. oktobrom t. l. Na progi Jesenice - Bistrica - Boh. jezero izostaneta od 1. oktobra dalje vlaka št. 4216 in 4213, odhod iz Jesenic ob 17.32, prihod v Bistrico-Boh. jezero ob 18.20 ter odhod iz Bistricjezero ob 8.52 in prihod na Jesenice ob 9.46. Vlaka, ki prihaja v Ljubljano ob 12.03 in ki odhaja iz Ljubljane ob 15.10, nimata zveze z Bohinjem. Nadalje izostanejo s tem dnem tudi vsi nedeljski izletniški vlaki.

Spodnja kočna na Gofci se je 26. tek. m. zprla. Gornja (Kadilnikova kočna) ostane še nekaj časa odprta nakar se platinici opozarjajo.

Prošnje za devize in valute. Generalni inšpektorat je z odlokom J. br.

vnetega organizatorja jako zanimalo. Plačal je za malico 36 K, potem sva se razšla.

(Priobčujemo podlistek državega nameščenca, ki je precej zanimiv. Če upoštevamo, da so nameščenci prisilili na zadnjem sestanku Fr. Govekarja, urednika »Našega Glasu«, da je odstopil. Brez dvoma je, da se bodo nameščencem spričlo klorut, ki jih dobivajo, še bolj odpirale oči in da bodo spoznali, kje da je njih mesto. Dejstvo je, da do danes še nimajo dobre stanovske organizacije, da jim manjka razredna zavest in da se še do danes borijo proti temu, da bi podali roko ročnemu delavcu ter ga priznali za svojega sotrpina! Njihovo organizacijo bo treba postaviti na samostojna tla, približati se bo morala ostalim strokovnim organizacijam. Svojo organizacijo bodo organizirali nasloniti na ostale delavske organizacije, če se bodo hotele uspešno bojevati. Zakaj ne bi pristopila organizacija v zvezo Strojne komisije za Slovenijo? O vsem tem smo že pisali v uvodniku 208. štev. »Napreča«. — Opomba ured.)

16.038 z dne 25. septembra 1922 odborom za promet z devizami in valutami pri Narodni banki naročil, da do vštete 30. septembra 1922 rešujejo prošnje, pri katerih je rok plačila do konca tega meseca, kakor tudi za dospelo robo, ki je naročena pred drugim septembrom.

Resolucije učiteljske skupščine na Bledu. Obljubili smo, da se povrnemo h kritiki resolucij učiteljske skupščine na Bledu dne 3. septembra t. l. Razpravljati podrobneje o sklepih te skupščine, dokler niso izšli sklepi v stanovskem glasilu učiteljstva, nismo hoteli, ker puščamo vsakemu pravico, da najprej sam objavi v javnosti svoje čine in zahteve. — Podrobneje se tudi nismo hoteli baviti s sklepi skupščine radi obilega prahu, ki sta ga dvignila oba strankina lista »Slovenec« in »Jugoslavija«, ker se nikoli nismo identificirali z gmisno, demagoško tendenco omenjenih glasil. S kakšno pravico more SLS protestirati na napad »učiteljstva«, ko so vendar SLS voditelji v času, ko so stali na vrhuncu svoje moči, se potenciraneje postopali z manjšino in to manjšino sami naučili, da v slavu svoje moči posnema taktiko klerikalcev: zob za zob! V isti sapi, ko se SLSarji valjajo v prahu »zatiranih«, obljubujejo na vsa usta »revanžo«. — Še bolj neresna pa je bila »Jugoslavija«. Takšna metamorfoza in menjava načel je mogoča pač še edino pri otrocih. Na eni strani propagirajo špicelsistem — zakon o zaščiti države — na drugi strani pa protestirajo proti otroku lastnega očeta! Češkemu narodnemu socialcu se mora želodec obračati od takšne hrane visokorazvitih »narodnih« proletarcev. Mi socialisti se zdaleka ne razburjamo tako nad terorističnim tonom omenjenih resolucij, ker vemo, da ne predstavljajo dela in volje včlanjenega učiteljstva, temveč je to samo čin par režimskih klečepalcev, ki nikakor niso predstavniki celokupnega organiziranega učiteljstva, čeprav čepijo na vodilnih mestih. Samo dejstvo, da priznava poslovnik za vsako društvo — brez ozira na število članov — samo enega delegata, dokazuje, da blejski sklepi ne izražajo volje učiteljstva. Slovensko učiteljstvo je izdaleka preveč demokratično, da bi se moglo strinjati s tako reakcionarnimi sklepi, kakor jih je napravila gotova klika javnosti. Izvzeti so samo oni »kremeniti« značaji naše ožje domovine Kranjske, ki jih je vzgojila SLS, ki so danes najbojisti režimovci — in so glasom naših poročevalcev tudi najhropneje odbravali najslabši »returknčasti« dotip na poslednjega žabjevaškega kaplana — ki so tako krasno zabelili referat »o šolski reformi« učitelja Lapajneteta. — Radovedni smo samo, bo li učiteljstvo sploh priznalo resolucije, predlagane od učitelja Lapajneteta, ker po pravilniku učiteljskega društva sploh ne eksistirajo! Glasom pravilnika more sprejeti učiteljska skupščina samo predloge, ki se predložijo 3 dni pred skupščino UJU in jih mora prejšnji dan pretresati zbor delegatov. Ker se to ni zgodilo in se je predsedstvo UJU pri skupščini ob priliki nekega predloga, stavljenega od učitelja - nedelegata, strogo držalo pravil in ni dotičnega predloga vzelo niti na znanje, smatramo mi kot dejstvo, da so Lapajnetove resolucije — vtihotapljene in neveljavne! Trdno smo tudi prepričani, da si trezno učiteljstvo — kakor je naše v Sloveniji — ne more osvojiti protislovij, kakoršne najdemo v omenjeni resoluciji v točkah 3 in 7. Točka 3 se namreč glasi: »Vsa mladinska društva in šole, ki jih vodijo osebe, spadajoče po svojem značaju političnim strankam, borečim se proti ustavi —

Kasneje popravljeno: proti državi — in dinastiji, naj se primerno nadzorujejo... Točka 7 iste resolucije pa pravi: »Vsakršno prosvetno delovanje, bodisi osnovano od te ali one stranke med narodom, koristi celokupni državi.« Torej: eno ali drugo; da oboje ne more biti v isti skledi, bi pač lahko pojmi tisto slavno načelstvo od UJU, če že ne originalni Lapajne. Zanimivo bi bilo tudi doznati, kako so si gospodje predstavljali svoje »primerno« nadzorstvo. Mislijo mar postaviti za vsakim človekom, ki se bori proti ustavi in magari proti dinastiji — posebnega policaja? V posebni notici odklanjate celo anonimne časopisne napade, drugod hočete nastavljati pa policaje za tajne šolske nadzornike... — K splošnemu utisu skupščine samo še pripominjamo: znane so nam skupščine primorskih učiteljev — toda to je testo iz druge moke in vsled tega njih napredek čisto drugačen! Treba bo torej nove orientacije, deloma tudi očiščenja — in posnemanja!

V Zagrebu so obsodili trgovca z drvmi, Arnolda Hermana na mesec dni zapore in 10.000 Din kazni, zaradi pretiranih cen, ki jih je zahteval. Poleg tega so mu zaplenili 200 vagonov drv v vrednosti 3 milijonov kron. Ta občutna globa dokazuje, kako ogromne so bile kupčije tega oderuha.

Na železniškem tiru blizu Zagreba, so našli kurirja okrožne blagajne, Franja Kelekovića, s popolnoma odrezano glavo. Policija je ugotovila, da je izvršil nesrečni 25letni mladenič samomor iz obupa, ker je poneveril denar. Na njegovem stanovanju so našli mrtvo njegovo ljubico, ki jo je zabodel z nožem v srce. Sumijo, da jo je zabodel iz ljubosumnosti, ker je dekde ljubilo nekega oženjenega moža.

Ljubljana.

Pevsko društvo »Slavec«. Prihodnja pevska vaja za moški zbor je v petek 29. t. m. ob 8. zvečer. Za ženski zbor je prihodnja vaja v ponedeljek 2. oktobra ob pol 8. zvečer. Pridite vsi in točno!

Med, zajamčeno pristen, točen ima na prodaj sodrug v manjši množini 1 kg po 130 K, v večji pa po 120 K. Naslov: v tajništvo.

Celje.

Vehementne priprave za novo vojno. To pišejo danes razni politični listi, o tem govorijo ljudje. Visoke diplomatske in razne antantne vezi so trdne in ne poznajo dosti šal, pa tudi posledic ne, ki jih ne nosijo povzročitelji - dobičkarji, temveč itak že bedno kmetsko in industrijsko ljudstvo, ki pada po vsaki vojni v še hujšo bedo in siromašnost. Ne vidijo krvavečih src žena, mater, očetov in starčkov, ne slišijo plakajočih bednih otročičkov, ki so bodočnost naše države. Vidijo le svoj kapitalistični cilj: bedno delovno paro še bolj izkoristiti in zaslužniti. Ne marajo videti potrebo dviga gospodarstva in kulture. Vedo namreč, da čim večji je napredek vsled poštenega gospodarstva, tem bližje so poginu. Prav nič se ne smemo čuditi, če se potem pripravljajo za novo vojno. Sodrug, sodružice, ali se tudi vi pripravljate k utrjevanju naše moči, naše vojne t. j. naše organizacije? Izvršuj svojo očetovsko dolžnost ter stoj trdno na straži, da ne bodo drugi oskrnjevali naše proletarske organizacije, ki mora biti čista in prava bojna fronta, ki se bojuje za interese delovnega ljudstva. Vsak sodrug, ki pravi, da je socialist, ima dolžnost, da se poprime resnega dela in da zabaja med nezavedno ljudstvo kot oznanjevalec proletarske ve-

re. Za rešitev proletariata nam je potrebna čista in disciplinirana organizacija. Zato na delo sodrug! in sodružice! Skrajni čas je, da izvršujemo to, kar nam nalaga naša proletarska dolžnost. Izginiti mora iz proletarskih vrst sovraštvo, ker smo vsi bratje in ker vsi enako trpimo pod kapitalističnim režimom. Podajmo si vsi proletarci roke in izvršimo geslo našega velikega mojstra Karla Marksa: »Proletarci vseh dežel združite se!« Bodimo prepričani, da bo zmaga naša. **Sodrug, na delo!**

»Delavski dom« v Celju. Deležne knjižice so gotove. Pridite ponje! Ne pozabite pa tudi na deleže! Vse informacije daje delavsko tajništvo, kjer je združna pisarna.

Abstinenti. Krožek abstinentov, ki deluje v okrilju »Svobode«, se lepo razvija. Član za članom pristopa. Počasi se nabira vojska proti najhujšemu zlu — pijančevanju. Razveseljiva je okolnost, da so naši abstinenti sami delavci. Vsakomur priporočamo, da se odpove alkoholu, glavnemu povzročitelju vsega zla. Informacije daje tajništvo v Vodnikov ul. 3.

Iz strok. gibanja.

Kovinarjem v Ljubljani. Sodrug! Odbor ljubljanske podružnice kovinarjev sklicuje v nedeljo dne 1. oktobra ob 9. dopoldne v dvorano »Mestnega doma« kovinarski shod, na katerega vabi vse zavedne kovinarje. Ker je dnevni red važen, je dolžnost vsakega kovinarja, da se sboda zanesljivo udeleži! — Odbor.

Vestnik Svobode.

Odbornikom ljubljanske podružnice »Svobode«! V torek 2. t. m. se bo vršila redna odborova seja. Dnevni red je važen, zato so vabljeni vsi odborniki, ki naj se je gotovo udeleže! Bliža se zimski čas, podružnica mora skrbeti, da bodo prišli člani v zimskem času do potrebnega razvedrila.

= Vrednost denarja. 1 dolar velja 66 Din, 1 frank 5 Din, 1 češka krona 2.06 Din, 1 lira 2.79 Din, 100 avstrijskih kron 9 par, 100 mark 4.50 Din. V Curihi velja 100 naših kron 1.80 švicarskih frankov.

Internacionala stavbinskih delavcev.

Internacionala stavbinskih delavcev bo imela 2. oktobra na Dunaju svojo 5. konferenco 1. oktobra pa bo imelo predsedništvo svojo vsakoletno sejo. Razen konference internacionale stavbinskih delavcev bosta zborovala na Dunaju še mednarodni kongres stavbinskih delavcev dne 3. oktobra in mednarodni kongres stavbinskih zadrug dne 4. oktobra. Glavna naloga mednarodnega kongresa stavbinskih delavcev bo razpravljanje z onimi organizacijami, ki danes še ne pripadajo internacionali stavbinskih delavcev. Na kongresu stavbinskih zadrug se bodo vršila posvetovanja o tem, kako se naj izpopolnjujejo stavbinski obrati z mednarodnim sodelovanjem.

Tajnik poroča, da je pristopilo k zvezam s 605.000 člani še 13 novih zvez. Internacionala stavbinskih delavcev ima potemtakem 22 zvez v 17 deželah in 1.200.000 članov. Največ jih je iz Nemčije in iz Anglije.

Odbor predlaga spremembo dosedanjega pravilnika, posebno kar se tiče dajatev. Dosedanji način dajatev pomenja za veliko število priključenih organizacij krivičnost. Po predlogu bo znašal letni prispevek vsakega člana dva švicarska centima.

Zelo važen za nadaljni razvoj internacionalne stavbinskih delavcev je sprememba skupin posameznih panog v predsedništvu. Tozadevne določbe se glase:

Konferenca voli predsedništvo, ki sestaja iz poslovnega odbora, t. j. predsednika, blagajnika, tajnika, iz pet svetnikov in predsednikov skupin, ki jih tvorijo posamezne panoge. Teh pet svetnikov se vzame iz pet pokrajinskih skupin.

Skupine posameznih panog lahko poročajo na posebnih konferencah o svoji panogi ter o njeni statistiki. Take konference sklicuje predsednik poslovnega odbora in se vrše skupno s konferenco internacionalne stavbinskih delavcev.

Dopisi.

Štefanoviču na uho. »Tiček iz Zagorja« se zopet oglašja ter hoče zapeti g. Štefanoviču tako, da mu bo zvonilo po ušesih. V zadnji številki svojega trobila me g. Štefanovič napada, češ, da sem ga pozval, naj pride na javne shode v Trboveljske revirje, da se bova tam javno pogovarjala. Priredil pa je shod v Zagorju dne 17. septembra, ki je bil »sijajno« obiskan! Od 1200 rudarjev je bilo navzočih le 120 in še od teh je bilo nekaj »socialpatriotov«. Hura, Zveza rudarjev napreduje! G. Štefanovič pravi, da sem bil povabljen, pa se nisem odzval, ker sem se zbal pred svojimi lastnimi lažmi. G. Štefanovič, na podlagi te vaše izjave vas smatram za navadnega obrekovalca toliko časa, dokler ne dokažete, da ste me pozvali na shod, jaz pa da se nisem odzval! Zadeva je namreč ta: V soboto zju-

traj sem vprašal vašega pristaša N. Odlaška, kolporterja »Delavskih Novic« v Zagorju, kdaj se bo vršil shod ZRD v Zagorju. Odgovoril mi je, da še ne ve nič o tem. Opoldne sem odšel z vlakom na Koroško. Takoj po mojem odhodu so nabili lepake. Na ta način se je g. Štefanovič lahko ojunčil na shodu ter klical, kje je s. Arh in Krušič. Saj je vedel, da nobenega izmed naju ni doma. G. Štefanovič, to ni junaško! Pa saj ste vi junak samo v demagogiji! Pišete tudi o neki zaupnici, ki so jo vam izrekli samo člani Centralne zveze rudarjev. Rudarji na istem shodu, vaši lastni pristaši so vam pa dali tako zaupnico, da jih je komaj pomiril g. okr. glavar. Da ne bo več nobenega nesporazumljenja med nama glede shodov, zahtevam, da objavite teden dni poprej v svojem trobilu vsak shod, ki ga nameravate prirediti v revirjih. Ako se ne zanesete, da bom bral, pa pišite na Unijo slov. rudarjev v Zagorju in sicer pišite **priporočeno**, stroški se vam na zahtevo povrnejo. Voz za na shod si pa preskrbim sam. Torej na svidenje. — J. Arli.

Mežiška dolina. V »Napreju« smo svoječasno objavili, da imenoma navedemo vse one gerente mežiške doline, ki so pisмено izjavili pokrajinski upravi, da bodo podali ostavko, ker pokrajinska oblast ni prestavila sođr. učitelja Moederndorferja. Sklepa pa nismo izvršili iz človekoljubnosti, ker je del gerentov uradno izjavil, da so podpisali omenjeno vlogo samo na pritisk g. Lahovnika. Čudimo se pa pokrajinski upravi, da radi nepokornosti ni ostavila g. Lahovnika! Ali bo trpela še nadalje pokrajinska oblast, da sam gerent

— to je zaupni državni uradnik — ščuje manj inteligentne in strankarsko indifereentne gerente na upor proti oblasti, ki jih je nastavila? Ali pa rešuje akte za gosp. pokrajinskega namestnika trojica — Lahovnik, Milač in Kotnik?

Barabstvo Wranglovcev. 17. septembra je neki Wranglovec prignal vinjenga delavca od meje proti Dravogradu. Wranglovec je omenjenega delavca med potjo venomer suval. Pred hišo, kjer so nastanjeni Wranglovci, sta se ustavila. Ti so prihiteli ter živinsko pretepli delavca. Trije prisotni delavci so to obsojali. Takrat so prišli orožniki in odgnali vse štiri delavce — ne pa Wranglovce — v Maribor. Isti slučaj se je zgodil v Črni. Wranglovec je pretepal 15letnega fanta. Ljudje, ki so tako postopanje obsojali, so bili naznanjeni državnemu pravdnistvu. »Slov. Narod« naj objavi članek, kako izvrstno utrjuje državni režim državno mejo od Radgone pa do Pece!

Odgovorni urednik: Anton Podbevšek.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

GOSPODINJE!

Ali zahtevate pri trgovcu

testenine

Pekatete?

So najboljši in najodličnejši izdelek te vrste; zato jih zahtevajte povsod.

Ivan Jax in sin

Ljubljana, Gosposvetska cesta 2.

Šivalni stroji Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. - Ustanovljena leta 1867.

Vezenje poučuje brezplačno.

Pisalni stroji „Adler“.

Ceniki zastoj in franko.

Kolesa iz prvih tovarn.

Dürkopp, Styria, Waffnerad.

Začasno znižane cene!

Razno perilo

za dame, gospode in deco priporočila trdka

A. & E. Skaberné

Ljubljana, Mestni trg 10.

Pletene jopice,

rokavice, nogavice, najceneje pri:

A. ŠINKOVIC nasl.

K. SOSS,

Ljubljana, Mestni trg 19.

Slavenska banka d. d.

preje „Jugoslovanska Union - banka“

podružnica v Ljubljani, Zagreb, Beograd,

Bjelovar, Brod n. S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona,

Kranj, Maribor, Monšotor (Baranja), Murska Sobota, Osijek,

Rogaška Slatina, Sombor, Sušak, Šabac, Šibenik, Škofja

Loka, Velikovec, Vršac.

Agencija: Buenos-Ayres (Argentina).

Afiliacije:

Budapest: Balkan bank r. t.

Split: Jugoslavenska industrijska banka.

Wien: Bankhaus Milan Robert Alexander.

= Delniška glavnica in rezerva =
ca. K 200,000.000.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.